

Пробив на временните зъби

Временните зъби започват пробива си около шестия месец след раждането. Първи пробиват централните резци, по-често първо долните, но е възможно първи да пробият и горните. Нормалният период за техния пробив е между шести и осми месец. Между осми и дванайсети месец пробиват страничните резци, между 12 и 16 месец първите дъвкателни зъби - четвъртите. Те се намират по-назад в челюстта, но пробиват преди кучешките, които най-често пробиват между 16 и 20 месец. Накрая между 20 и 30 месец пробиват петите зъби или вторите големи дъвкателни зъби. С тях временното съзъбие е оформено. Тези срокове, макар и приемани за норма, биха могли да варират според индивидуалните особености и развитие на детето. По-ранна или по-късна поява на зъбите в границите на два месеца от тези срокове се приемат за норма. По-големи отклонения също биха могли да се дължат на индивидуална специфика на детето, но при всички случаи изискват консултация с детски дентален лекар, за да не се пропуснат някои болести, причиняващи забавяне или ускоряване на пробива. След петата година на детето може да се очаква началото на подмяната на временните зъби с постоянни.

Пробивът на временните зъби е физиологичен процес и не причинява заболяване. Въпреки това всеки родител знае, че пробивът на тези зъби много често се съпътства от инфекции на горните дихателни пътища, покачване на температурата или вирусни заболявания. Макар и физиологичен, периодът на пробив на зъбите е свързан с движение на коронката на зъба през костта и накрая през устната лигавица. Движението е свързано с резорпция или стопяване на надлежащите тъкани под натиска на пробиващия зъб. При това движение се притискат макар и леко периферните нервни окончания на устната лигавица по билото на челюстта, което предизвиква слаб, но понякога упорит сърбеж. Това прави детето раздразнително и неспокойно. Сънят му се смущава, апетитът намалява, интересът към играчките намалява. Притискането на периферните нервни окончания предизвиква увеличено слюноотделяне. Особено при пробива на първите зъби, този период съвпада с първото изправяне на детето. Рефлекса за преглъщане на слюнката все още не е създаден и увеличеното количество слюнка се стича извън устата, намокряйки блузките и гърдите на детето. Общата устойчивост на детето намалява и то става много по-чувствително и предразположено към вируси и бактерии, с които се среща. Това е причината много често нормалният физиологичен процес на пробива да протича драматично, съпътстван от различни инфекции. Най-чести са инфекциите на горните дихателни пътища, но между една и три години става първата среща на детето с вируса на херпес симплекс и тогава отворът в устната лигавица от пробиващия зъб може да стане входна врата за развитието му. Тогава се наблюдава по-лека или по-тежка форма на херпетичен гингивостоматит, който погрешно е известен повече като афтозен стоматит. Това заболяване може да протече доста тежко и изисква бърза намеса на лекар по детска дентална медицина. То може да започне с покачване на температурата и възпаление на горните дихателни пътища и прибързаното предписване на антибиотик може силно да влоши състоянието на детето. Точно затова, при усложнения в състоянието на детето по време на пробива е хубаво да се направи консултация с детски дентален лекар.

Раздразнението на детето от нормалния пробив, вследствие от постоянния сърбеж може да се облекчи с медикаменти за намазване, които могат да се намерят във всяка аптека.

Те не премахват с магическа пръчка проблема, но все пак успокояват детето за известно време. Друго, което може да се направи за този сърбеж е да се осигурят специални гумени играчки, също закупени от аптеките, които могат да се мият лесно. Те се дават на детето, за да заменят всички неподходящи предмети, поставяни от него в устата и често разкъсващи устната лигавица. За да се помогне на общото състояние на детето, необходима е по-добра хигиена, повече витамини, сокове, плодове и зеленчуци. Блузките на детето трябва да се сменят много по-често от обикновено, като не се оставя да стои с мокрите от слюнката. Подходящо е използването на подплатени с гума лигавници в този период, за да се избегне намокрянето.

Макар и да не могат да се предотвратят напълно неприятните придружаващи проблеми, тези средства могат значително да ги намалят и да предпазят детето от развитие на тежки и неприятни инфекции.

Как да се помогне на детето по време на пробива на зъбите?

Пробивът на зъбите е физиологичен акт и не предизвиква заболяване, повишаване на температурата или диария. Въпреки това много родители са свидетели, че по време на пробива на зъбите на децата им те стават нервни и раздразнителни, често плачат, загубват апетита си, а не рядко имат повишена температура и диария. Това е така, защото по време на пробива зъбът си проправя път през костта и меките тъкани, като пред него се извършва разграждане, за да се освободи място за движението му, а зад него – новоизграждане на кост и тъкани, за да се запълни пространството от придвижването му. Този процес изисква повишена енергия, факт, който намалява резистентността на организма и предразполага към развитие на съпътстващи инфекции. Това е причината за съпътстващите заболявания. Загубата на апетит и раздразнителността се дължат на дразненето на периферните нервни окончания по време на пробива. Това се изразява в лек сърбеж, който при някои деца може да бъде

доста силен и неприятен. Това е и причината, поради която децата поставят в устата си всички предмети, които им попадат и разтъркват венците си. Тъй като не могат да преценят силата, с която да го направят, те често ги разраняват и отварят входна врата за внасяне на инфекция.

Ето защо в тези случаи трябва да се помогне на детето, като се доставят подходящи играчки, с които могат да се разтъркват венците без да съществува опасност от разраняване и инфектиране. Такава роля могат да играят меките гумени играчки, които лесно се измиват, а най-добре специалните приспособления, произведени от мека пластмаса или гума, снабдени със заоблени пъпчици, които могат да се намерят в аптеките. Те са подходящи, тъй като детето може да ги хване само, като залъгалка и да разтърка венците си безопасно. Те обаче трябва старателно да се измиват, тъй като могат да попаднат навсякъде в стаята и отново да станат причина за инфекция. С добре измита ръка майката може да масажира внимателно с пръст мястото на венеца, който е подут и където се очаква пробива. Ако обаче по венеца на детето се открие зачервяване или дори посиняване и подуване, детето трябва веднага да се заведе при лекар по дентална медицина, по възможност по детска дентална медицина.

При всички случаи по-доброто решение е да се използват специалните гумени играчки за тази цел, тъй като детето може да използва много неподходящи предмети и да се нарани. Може да се използва и намазване с препрати, предназначени специално за тази цел, които също могат да се намерят в аптеките. Те имат леко анестезиращ ефект и успокояват неприятния сърбеж. В този период детето трябва да приема повече течности, тъй като увеличеното слюноотделяне, резултат от дразненето на периферните нервни окончания, довежда до лесно обезводняване. Липсата на навик за преглъщане в тази възраст довежда до свободно изливане на слюнката извън устата, което мокри дрехите на детето и може да стане причина за допълнително охлаждане. Ето защо дрешките трябва да се сменят често или да се ползват лигавници с изолираща основа.